

De in en uitgaande rechten, de vismarkt, de in en uitgaande rijst, [fol. 2136] de schepenhandel en de rijstmarkt zijn hiervan uitgezonderd, daar ze in sommige tijden van het jaar het dubbele en in andere bijna niets opbrengen. Hierin wordt naar bevind van zaken gehandeld, mits er bij uitstel van betaling borgen worden gesteld. Hoewel dit zoekers van fortuin afschrikt om de pachten op te jagen, meent men dat hier zelden iets goeds uit voortkomt en dat de ervaring heeft geleerd, dat het nu en dan verleende uitstel van betaling slechts schade heeft opgeleverd. De beperking van kwijschelding, zowel als van uitstel van betaling moet wel voordelig zijn, alsmede dat op 21 december 1764 is besloten dat de Chinese officieren dienen te verklaren, dat de borgen aan hen bekend zijn als gegoede lieden en ingezetenen van Batavia. Om de pachters, die uiteraard doorgaans slechte betalers zijn, [fol. 2137] geen aanleiding tot meer traagheid te geven, zal het eerste artikel van de pachtvoorwaarden dat betaling in het begin van de maand voorschrijft, gehandhaafd worden. Dit is tegen het voorstel van de ontvanger-generaal om wegens onvermogen uitstel van betaling tot de vijftiende of twintigste van de maand te verlenen. Wegens de slechte tijden mag hij bij bevind van zaken enige dagen uitstel, maar niet tot na de vijftiende verlenen. De Hoge Regering is dit jaar niet alleen in iedere vergadering met verzoeken om uitstel van betaling lastiggevallen, maar zij moest wegens verleend uitstel bij besluit van 3 juli en 21 augustus 1764 over 1761 en 1762 f 9204 afschrijven. Bovendien moest door wanbetaling het hoofdgeld op de Chinezen, de vismarkt en de schepenhandel bij besluit van 2, 5 en 19 oktober voor de tweede maal geveild worden. [fol. 2138] Uit het bericht van de ontvanger-generaal van 28 december 1764 blijkt dat de vorderingen over 1763 nog f 28.464,- bedragen, waarvan echter f 6552,- binnenkort zeker geïnd zal worden. De vorderingen over 1764 bedragen f 27.157 en zijn meestal dubieus. Uit de besluiten van 6 april, 17 augustus, 25 september, 2, 5, 19, 26 en 30 oktober, 6, 27 en 29 november, 18 en 28 december 1764 blijkt dat er met meer of minder strengheid alles aan gedaan wordt de vorderingen te innen. Bedriegers kregen loon naar werken. Zoals het besluit van 18 december laat zien, zijn er echter omstandigheden die uitstel van betaling rechtvaardigen. Om pachters niet te zeer af te schrikken, werd de ontvanger-generaal bij besluit van 30 januari 1764 opgedragen [fol. 2139] om maandelijks de situatie van de pachters en hun borgen, als er uitstel van betaling zal worden of werd verleend, na te gaan, zodat er gewaarschuwd kan worden en er maatregelen te nemen zijn. Over de particuliere vaart en handel valt slechts te berichten dat een scheepje of snauw bij terugkomst uit Coromandel door de waterfiscaal ten overstaan van gecommitteerden uit de Raad van Justitie op smokkel is gevisiteerd, zoals dat ook met schepen uit de Westerkwartieren en de Specerij eilanden geschiedt. Er werd geen overtreding van de bepalingen geconstateerd. Daarentegen moet in vervolg op de generale missive van 20 oktober 1764 over de vreemde natiën [fol. 2140] in het kort over de Britten worden gemeld)

--- dat men den capitain van het compagnies schip The Princes Augusta geweigerd heeft de versogte extracten uyt onse besluuten van den 5^e en 9^e october rakende de van de hand geweisde repareringh van dien kiel, om reeden dat een nieuwigheyd was, waartrent men ten gevalle van een compagnies officier niet nodig oordeelden te bewilligen. Dat, volgens de ter onser resolutie van den 19^e dito overhandigde certificatiën van de capitains der toen reeds vertrokke schepen The Earl of Bute en The Nephthune Galey, consteerd dat zij van het benodigde ten genoegen zijn geriefd geworden. En dat het oorloghschip The Falmouth, hetgeene op het punt stond om gerepareerd te worden, naar het vermelde bij onse resolutiën van den 6^e en 9^e november so volstrekt onherstelbaar bevonden is, volgens een ingekomen berigt van gecommitteerde schippers en scheepsbouwkundigen die ten overstaan van den Edele Houtingh de visitatie hebben gedaan, dat men den capitain Brereton heeft moeten permitteeren om het in de modder te zeylen digtbij het sogenaamde schip Mits oesen.

Fol. 2140r-2141r.

(Daarom is kapitein Brereton toegestaan om met de schepen van de eerste bezending Vredestein en Lekkerlust 25 matrozen uit zijn bemanning tegen scheepsdienst voor de kost